

Az afrikai riff-háború Párisban

Páris, jun. 8

(A Magyarországi tudósítójától)

A francia köztársaság háborút visel az északafrikai riff-törzsek ellen, amelyeknek nagy pozícióelőnyük, hogy egyik dandárjuk Párisban operál. Ezek a kommuniszták, akik Abd el Krimet, az egykori arab újságíró, aki elsőrendű összeköttetéseket szerzett a nemzetközi pénzkörökben, a mostani törzsfőnököt, nagystílű rablókalandok hőstét kinevezték az afrikai színes népek szabadságtörökvésének sampionjává és természetesen a proletárdiktatura szövetségesevé. A marokkói útközvetek legjelentősebbike tehát Párisban harsog, ahol egyrészt Abd el Krim a multban fegyvermegrendeléseket eszközölt a spanyolok ellen és állítólag most is fenntartja az összeköttetést bizonyos párisi cégekkel, másrészt pedig most a kommunista-párt helyiségeiben és a „L'Humanité” szerkesztőségében felállította a nemzetközi használatra szánt szellemi muníció gyártásának technikai osztályát. Ebből a helyzetből aztán furesa jelenetek kerekednek, amilyenekhez hasonlókat rendszerint velejárói a háború utáni demagógiával összetévesztett demokráciának.

A kommuniszták nyíltan felhívják a francia katonákat a „fegyver megfordítására”, az engedelem megtagadására, a „békére”, melyet ők maguk kötnek meg a harcúterén a riff harcsokkal.

A francia kormány, amely felelős a háborúviselésért és az eredményért, könyörtelenül el kell nyomnia minden olyan akéit, melyek eredmény elérését megnehezítik. Csak hogy a legnagyobb párt, amelyre a kormányzat támaszkodik: a szocialisták, akik viszont kénytelenek tartani a titkos szövetséget a kommunisztákkal, nehogy a szélsőséges munkástömegek faképnél hagyják őket. A kommuniszták a maguk módjára élvezik ki a tiltott viszonyt: a nyilvánosság előtt mindent megtesznek, hogy kompromittálják a szocialistákat, naponként nekik ajándékozzák a „munkásság árulóinak” címét, mindegyikben kegyetlenül rugdoszák őket, de kezükben is tartják alázatos szövetségeseiket és segítségükre sietnek, ha már fuldokolnak. Így aztán a kormánytáborban helyet foglaló szocialistákkal fedeztetik a maguk veszedelmes üzemleit és általában befolyást is gyakorolnak a háborúviselő kormány ténykedéseire, amelynek terveiről is idejében értesülnek.

Amíg így a francia politikában egészen furesan eltolódnak a határok a riffek ellenségei és barátai között, lent, Marokkóban, hull a francia katonák vére. Odalent komolyabb a játék, mint Párisban. A nyilvánosság erőlyes rendszabályokat követel a kommuniszták ellen és a rendőrség nem is zárkozhatik el ez elől. Megtörténtek a szükséges intézkedések, hogy titkosrendőrök megfigyeljék azokat a helyeket, ahol a kommunista pártvezetők gyülekeznek, az egyes vezérek lakását és a „L'Humanité” szerkesztőségét. A rendőrség keresi Abd el Krim futárjait és adatokat után kutat annak bizonyítására, hogy a kommuniszták összeköttetésben állanak az ellenséggel. Ebből megint cirkusz kerekedik, amelyen

a „La Rotonde” cigánykávéházban és egyebütt jól mulatnak az emberek. A kommuniszták, a szocialisták szövetségei, jó információkkal rendelkeznek a rendőrség ténykedéseiről és sikeres ellenmegfigyelést eszközölnek. Tudják, hol állnak a rendőrség emberei és az ablakból mutogatnak le rájuk. Az adatokat, amelyeket az egyes rendőrségi alkalmazott megkap, előre preparálta a kommunista vezérkar.

Igy játszanak Párisban színházat, amely tragikus, véres árnyékokat vet Afrikában.

Painlevé marokkói útja

Toulouseból jelentik: Painlevé miniszterelnök reggel hat órakor repülőgépen elutazott. A miniszterelnököt három repülőgép kísérte. Semmiféle incidens nem történt. Az időjárás kedvező. A négy repülőgép 6 óra 35 perckor átrepült Perpignan fölött.

Barcelonából jelentik: Painlevé miniszterelnök ma reggel repülőgépen ideérkezett. Mindjárt megérkezése után Primo de Riverához és a spanyol néphez üdvözlő táviratot intézett. Az újságírók előtt Painlevé kijelentette, hogy nézete szerint sikerülni fog Franciaország és Spanyolország között meg egyezést hozni létre a közös eljárásra nézve, amely a riff-kabók teljes leverését megkönnyíti. Az együttműködés ez idő szerint a fegyverkereskedelem ellen irányulhat.

Painlevé félórát tartózkodás után folytatta útját Rabat felé.

A Központi Tejcarnok igazgatója forradalmi törvényszékkel fenyegette a tejkereskedőket

— A Magyarországi tudósítójától —

A proletárdiktatura alatt az úgynevezett Közellátási Népbiztosság rendeletét folytán a Budapestre érkező tejszállítmányokat kizárólag a Budapesti Központi Tejcarnok és a Budapesti Általános Tejcarnok hozhatták forgalomba. A rendelet egyúttal az összes budapesti tejkereskedőket utasította, hogy felszereléseiket és berendezési tárgyaikat a két vállalatnak adják át.

A rendelet hatása alatt az eleinte tiltakozó tejkereskedők utóbb csakugyan eleget tettek a népbiztosság utasításának, úgy hogy a budapesti tejkereskedelem a rendelet folytán teljesen megszűnt.

A proletárdiktatura bukása után a Friedrich-kormány a kereskedelmi minisztérium kebelében Ipari Békéltető Bizottságot alakított s ennek hatáskörébe utalta az elkomunizált üzemek visszapertelési igényeit. Ez a vegyes bíróság azonban egyrészt összetételénél fogva, másrészt pedig az eljárási szabályok hosszadalmassága miatt nem feleltethet meg céljának, miért is utóbb ezekben az ügyekben a kormány rendeletileg visszaállította a törvényszék hatáskörét, mégis azzal a változtatással, hogy az ügyekben a törvényszék, mint kerületi gazdasági bíróság jár el.

A budapesti tejnagykereskedők közül Koródy Péterné indított keresetet a Budapesti Központi Tejcarnok Rt. ellen elkomunizált tejüzemi felszereléseinek visszatérítése iránt. Koródy né előadja keresetében, hogy a jelenleg többszáz millió korona értékű felszerelési tárgyait erőszakkal vették el tőle, mert a részvénytársaság igazgatói forradalmi törvényszék elé való állítással fenyegették őt meg arra az esetre, ha a felszerelések átadását megtagadja, sőt egy alkalommal a hatás kedvéért vörös katonák hurcolták el és tartóztatták le. Kényszerhelyzetében fényleg

átadta összes berendezési tárgyait, úgy hogy egykor virágzó tejüzeme teljesen megszűnt.

A Központi Tejcarnok azt hozta fel védekezésül, hogy a tanácskormány őt magát is szocializálta, a vállalat élére munkástandókat és termelőbiztoszt állítottak és az igazgatóság az ügyek vitelére semmi befolyást nem gyakorolhatott. Felhozta továbbá, hogy a Közellátási Népbiztosság azért hozta meg ezt a rendeletét, mert mindenünnen panaszok érkeztek, hogy a kisebb tejüzemek nem kezelik a tejet az egészségügyi szabályoknak megfelelően és a fővárosba szállított tejmenyiségnek a két nagyüzemben való összegyűjtése a kezelést és ellenőrzést jobbra és könnyebbé teszi. Ez az intézkedés — mondja alperes — annyira helyesnek bizonyult, hogy a proletárdiktatura bukása után megalakult kormányok az intézkedést továbbra is kifejezetten hatályban fenntartották. Ugyancsak hatályban tartották a későbbi kormányok a tanácskormányt az intézkedését is, amely a kisüzemek felszerelési tárgyainak, a tejeskannáknak a két nagyüzem részére való átadását elrendelte. Azt elismerte az alperes, hogy Koródy né berendezési tárgyai az alperesi részvénytársaság birtokában maradtak és jelenleg is ott vannak, de ennek az az oka, hogy a kommün bukása után a közlelmeczési minisztérium 75.197/1919. számú rendeletével a főváros tejjelátása zavartalanságának biztosítása végett újból igénybe vette a tejforgalombahozatalához szükséges hűtőket és kannákat.

A budapesti törvényszék, mint kerületi gazdasági bíróság az első tárgyaláson elrendelte a felek tényállításaira a bizonyítást, amelyet ma foganatosított Marcell táblabíró. Kepes László dr. tanu azt vallotta, hogy ő mint orvos a kérdéses időben az egészségügyi felügyeletet teljesítette felperes tejüzeménél s innen van tudomása arról, hogy az alperes többször küldött Koródy néhez tejeskannákért és egyéb felszerelésekért, de ő mindannyiszor megtagadta azok kiadását, amire vöröskatonák felperest a forradalmi törvényszék elé a Várba vitték és estig fogva tartották. Utána néhány nappal ismét kocsival jöttek a felszerelési tárgyakért, amelyeket most már Koródy né kiadott. Koródy né egyébként sirva panaszkodott a tanúnak, hogy az alperes egyik igazgatója forradalmi törvényszékkel való fenyegetéssel arra kényszerítette, hogy egy okiratot írjon alá, amelyben elismeri, hogy ezeket a tárgyakat az alperesnek szabályszerű adás-vételi szerződéssel adta.

Fried Artur részvénytársasági igazgató azt vallotta, hogy az összes tejkereskedőket kényszerítették ilyen adás-vételi szerződés aláírására s Gerlei Lajos és Láng Miksa igazgatók ugyancsak fenyegető magatartást tanúsítottak azon tejkereskedőkkel szemben, akik a kannák átadása körül ellenkeztek.

Simon Géza tanu, aki ebben az időben ugyancsak tejkereskedő volt, nem birt tudomással arról, hogy Koródy né milyen körülmények között írta alá az adás-vételi szerződést, előadja azonban azt, hogy tőle, a tanutól is követelték az adás-vételi szerződés aláírását, amit ő megtagadott s utóbb csak azért írta azt mégis alá, mert Gerlei igazgató megfenyegette, hogy ellenkező esetben forradalmi törvényszék elé állítja. Azt is vallotta a tanu, hogy ő is csak a vöröskatonák terrorisztikus fellépésére adta át a kannákat az alperesnek.

Hasonlóan vallottak még Bok Sándor, az Alfa Separator részvénytársaság igazgatója és Peck Béla gyári gondnok.

A bíróság ezután bizonyos iratok beszerzése végett a tárgyalást elnapolta.

HIREK

Az Urnapi ünnep miatt a Magyarországi legközelebbi száma szombaton, a rendes időben jelenik meg.

— (Pápai elismerés egy magyar tanítónak.) Jósav Gábor poroszói igazgatótanító és kántor, a Faluszövetség kiadásában megjelenő Magyar Nóta című közlőny szerkesztője Lelki Györgyök név alatt megjelent ének- és imakönyvének tiszteletpéldányát a pápa öszentsége kegyesen fogadta s erről Gasparri bíbornok, pápai államtitkár a következő megleghangú levélben értesítette a szerzőt: „Hódolatteljesen megküldött művét öszentsége igen szívesen fogadta. Hálás köszönetét nyújtja érte, annyival is inkább, mert ebben a tényben az Ön vallásos érületének bizonyosságát látta s a könyvet nemcsak kiválónak, hanem nagyon hasznosnak is találta. Én pedig örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Ön iránt nagyrabecsülésemet nyilvánítsam. Vagyok öszinte híve Gasparri.”

— (Új kormánytanácsosok.) A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére odaadó és buzgó közszolgálatukkal szerzett érdemeik elismerésül Szemes Ernő honvédelmi minisztériumi segédhivatali főigazgatónak és Hódász Benjamin honvédelmi minisztériumi nyugalmazott segédhivatali főigazgatónak, valamint közhasznú érdemes tevékenysége elismerésül Brüller János síófoki lakosnak a magyar királyi kormánytanácsosi címet adományozta.

AZ IDŐ

A Meteorológiai Intézet jelenti: A keleti alacsony légnyomás következtében, mely mára még nyugat felé terjeszkedett, az időjárás Közép-Európa keleti felében nem bír felmelegedni. Az anticyklon északnyugatról nyugatra került, magva Anglia felett van és Európa nyugati részén meleg időt okoz. Hazánkban az idő felhősebb lett, csapadék azonban nem volt. A hőmérséklet északi szelek mellett állandóan alacsonyabb a normálnál. — Jólát: Változókéony idő, inkább csak keleten kevés esővel és lényegtelen hőváltozással. — A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti: A Duna Baja-Mohács között árad, máshol apad, Mohácsig alacsony, lejjebb közepes víz állású. A Tisza Tiszabecsnél árad, lejjebb apad, alacsony víz állású.

— (Rómában járt zarándokok) közöljék saját és ismerőseik pontos lakcímeit arcképalbumszerű emlékmű összeállítására céljából Várady pápai prelátussal, Váci-utca 40., Belváros.

— (Urnapi körmenet a Svábhegyen.) A svábhegyi templomban Urnapján a mise fél 11 órakor veszi kezdetét, utána lesz a szokásos körmenet. A mise alatt a Kertész-utcai polgári flu és felsőkereskedelmi iskolák egyházi énekkara Félber Géza Missa in honorem Reginae pacis misét énekl. Zaga János karnagy vezetésével.

— (Vitézzéavatás.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó június 21-én kilenc órai kezdettel a MAC margitszigeti sportpályáján avatja vitézzé az arra érdemes egyéneket. Meghívók az avatásra a Budapesti tartózkodó már felavatott vitézek, valamint a felavatandó vitézek hozzátartozói és a nagyközönség részére Budapest székesfővárosi vitézi székénél (Váci-utca 62. szám, földszint 7.) igényelhetők folyó hó 19-ig naponta, vasár- és ünnepnap kivételével 10-12 óráig. A meghívó névre szól és egy személy belépésére jogosít.

— (Lelekesi jubileum.) Kemény Lajos osztrák evangélikus lelkész, 46 éves papi működéséből 40 évet töltött Gömörben és ennek most ünnepelték jubileumát. A törhetetlenül magyarlelkű költő-pap ünnepelésére távol vidékekről jöttek tisztelői, eljöttek a felvidéki irodalmi társaságok kiküldöttjei és a felvidéki Evangélikus Szövetség bejelentette, hogy ebben az évben kiadja a jubilans verskötetét.

Vasbutor
ágyasodrony
Haidekker
Sándor Rt.
Bpest, Üllői-ut 48/8.
Budai fiók:
II., Fő-utca 59/8.

Pasztörözött

PALACKTEJ!

YOGHURT

és az összes tejtermékek
friss állapotban

egész napon át kaphatók a

BUDAPESTI KÖZPONTI ÉS

ÁLTALÁNOS TEJCARNOKOK

fiókjaiban